

17892

Ա Տ Ե Ր Կ Յ Բ Ր Ք Ո Լ Ո Ր Յ Ա Ր Կ Ր Կ Յ Բ Ր Բ Ր Մ Ե Ա Ս Ե Վ

ԵՐԱԾՈՒՅԹ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՀ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ
ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ԾՐՁԱՆԱՑԻՆ,
ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ, ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՅԵՎ
ԱՎԱՆԱՑԻՆ ԽՈՐՃՈՒՐԴՆԵՐԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

324(47, 925)

3 - 25

5-25 1682 P U S

ՎԱՐԴԱՐԱԿԻ ԳՐԱՄԱՆԵՐՅԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ • 1939

27 SEP 2006

ԳՐԱԴԱՑՈՒՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻՋԱՅՐ
15 JAN 2010

324 47.325)

2-25

ՆԱԽԱԳԻԾ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ
ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ, ՔԱՂԱ-
ՔԱՅԻՆ, ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՅԵՎ ԱՎԱՆԱՅԻՆ
ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ —

Պ Ե Տ Հ Ր Ա Տ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ • 1939

09.09.2013

Գ Լ ՈՒԽ 1

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՄԻՍՏԵՄԸ

Հոդված 1. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 109-րդ հոդվածի հիման վրա աշխատավորների գեղուտատների շրջանային, քաղաքային, գյուղական և ավանային Խորհուրդների գեղուտատների ընտրությունները կատարում են ընտրողներն ընդհանուր, հավասար և ուղղակի ընտրական իրավունքի հիման վրա, դադարի քվեարկությամբ:

Հոդված 2. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 110-րդ հոդվածի հիման վրա գեղուտատների ընտրություններն ընդհանուր են. Հայկական ԽՍՀ բոլոր քաղաքայինները, վորոնց 18 տարին լրացել և, անկախ ուսայական ու ազգային պատականելությունից, դավանանքից, կրթական ցենզից, նստակեցությունից, սոցիալական ծագումից, գույքային դրությունից և անցյալ գործունեյությունից, իրավունք ունեն մասնակցելու գեղուտատների ընտրություններին և ընտրիլու աշխատավորների գեղուտատների Խորհուրդներում, բացի խելագարներից և այն անձերից, վորոնք դատարանի կողմից դատավարության ընտրական իրավունքների գրկումով:

Հոդված 3. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 111-րդ հոդվածի հիման վրա գեղուտատների ընտրությունները հավասար են. յուրաքանչյուր քաղաքացի ունի մեկ ձայն. բոլոր քաղաքացիներն ընտրություններին մասնակցում են հավասար հիմունքներով:

Հոդված 4. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 112-րդ հոդվածի հիման վրա կանայք ընտրելու և ընտրվելու իրավունքից ողտում են տղամարդկանց հետ հավասար:

Հոդված 5. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 113-րդ հոդվածի հիման վրա կարմիր Բանակի շարքերում գտնալող

3934
39

ПОЛОЖЕНИЕ

О выборах в районные, городские, сельские и поселковые Советы депутатов трудящихся Армянской ССР

Армгиз—Издательство полит. литературы
Ереван, 1939

քաղաքացիներն ընտրելու և ընտրվելու իրավունքից ողբերգում են բոլոր քաղաքացիների հետ հավասար :

Հոդված 6. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 114-րդ հոդվածի հիման վրա դեպուտատների ընտրություններն ուղղակի յեն. աշխատավորների դեպուտատների ըջանային, քաղաքային, դյուզական և ավանային խորհուրդների ընտրություններն ընտրությունները կատարում են անմիջականորեն ուղղակի ընտրությունների միջոցով :

Հոդված 7. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 115-րդ հոդվածի հիման վրա Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների դեպուտատների խորհուրդների դեպուտատների ընտրությունների ժամանակի քվեարկությունը գաղտնի յե:

Հոդված 8. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 116-րդ հոդվածի հիման վրա Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների դեպուտատների խորհուրդները կատարի ուղարկում են ըստ ընտրական ոկրուգների :

Յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուգ աշխատավորների գեղուտատների համապատասխան Խորհուրդն և ուղարկում մեկ դեպուտատ :

Հոդված 9. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 117-րդ հոդվածի հիման վրա Հայկական ԽՍՀ տերիստորիայում մյուս բոլոր միութենական հանրապետությունների քաղաքացիներն ընտրական իրավունքներից ողափում են Հայկական ԽՍՀ քաղաքացիների հետ հավասար :

Հոդված 10. Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների դեպուտատների Խորհուրդները կատարելու հետ կաղմած ծախքերը կատարի ուղարկում են պետության հաշվին :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԸ

Հոդված 11. Ընտրողների ցուցակները կաղմում են՝ քաղաքներում՝ աշխատավորների դեպուտատների քաղաքային Խորհուրդը, իսկ ուսունական բաժանում՝ ունեցող քաղաքներում՝ ուսունական Խորհուրդը. ավաններում՝ ավանային Խորհուրդը. դյուզական վայրերում՝ աշխատավորների դեպուտատների պահպական Խորհուրդը. Ընտրողների

ցուցակների ձեւը սահմանում և Հայկական ԽՍՀ Գերազույն Խորհրդի նախագահությունը:

Հոդված 12. Ընտրողների ցուցակների մեջ մտցվում են մինչև ընտրությունների որը 18 տարին լրացրած այն բոլոր քաղաքացիները, վորոնք ունեն ընտրական իրավունք և ցուցակները կազմելու մոմենտին բնակվում են (մշտապես կամ ժամանակավորապես) ավյալ Խորհրդի տերիտորիայում :

Հոդված 13. Ընտրողների ցուցակների մեջ չեն մտցվում այն անձերը, վորոնք դատական վճառվ ընտրական իրավունքներից զրկված են՝ ընտրական իրավունքների զրկման՝ դատավճառվ սահմանված ամբողջ ժամանակամիջոցում, ինչպես նաև այն անձերը, վորոնք որենքով սահմանված կարգով ճանաչված են ինչպար:

Հոդված 14. Ընտրողներից վոչ վաք չեն կարող մտցվել մեկից անելի ընտրական ցուցակի մեջ :

Հոդված 15. Ընտրողների ցուցակները, վորոնք ընդհանուր են աշխատավորների գեղուտատատների բոլոր Խորհուրդների ընտրությունների համար, կազմվում են ըստ յուրաքանչյուր ընտրական անդամանության կարգով, նշելով ընտրողի արգանունը, անունը, հայրանունը, տարբերը, բնակավայրը, ինչպես նաև աշխատավորների գեղուտատատների համապատասխան Խորհրդի ընտրական ոկրուգների համարները. Ընտրողների ցուցակները ստորագրում են աշխատավորների գեղուտատատների Խորհրդի նախագահը և քարտուղարը :

Հոդված 16. Յուղակները այն ընտրողների, վորոնք դժուար են պինդորական մասերում և զորական միավորումներում, կազմում և հրամանադրությունը հրամանադրի և զինվորական կոմիտարի ստորագրություններով: Մյուս բոլոր զինվորական ծառայողներին ընտրողների ցուցակների մեջ մտցնում են ըստ բնակության վայրի՝ աշխատավորների գեղուտատատների համապատասխան Խորհուրդները:

Հոդված 17. Հիմանդրանոցներին, ծննդատներին, սանատորիաներին և այլ բուժական հիմնարկներին կեց սուղծվող ընտրական անդամանությունների ցուցակները կազմվում են ինչպես հիմնադրամագիների, այսպիս և

ընտրությունների որը հերթապահության մեջ դանվող բուժանձնակազմի համար:

Ընտրություններին չեն կարող մասնակցել այն հիվանդները, զորոնք գտնվում են քութեշի և դիֆթիրիայի բաժանմունքներում:

Հոդված 18. Ընտրություններից 35 որ առաջ աշխատավորների դեպուտատների Խորհուրդը կախում և ընտրողների ցուցակներն իւ տես բոլորի, կամ ընտրողների համար հնարավորություն և ապահովում՝ այդ ցուցակներին ծանոթանալու Խորհրդի շենքում:

Հոդված 19. Ընտրողների ցուցակների բնագիրը պահպում և համապատասխանորեն՝ աշխատավորների դեպուտատների Խորհրդում և զինվորական մասում կամ զորական միավորման մեջ:

Հոդված 20. Այն դեպքում, յերբ ընտրողների ցուցակի հրապարակման և ընտրությունների որիւմ միջն ընկած ժամանակամիջոցում փոխում և իր ընակության վայրը, աշխատավորների դեպուտատների համապատասխան Խորհուրդը նրան տալիս և հայկական ԽՍՀ Գերազույն Խորհրդի եախագահության սահմանած ձեր «քվեարկության իրավունքի վկայական» և ընտրողների ցուցակի մեջ նշում և «մեկնեց»: Մշական կամ ժամանակավոր նոր բնակավայրում ընտրողը մտցիւմ և ընտրողների ցուցակի մեջ՝ ներկայացնելով անձնական վկայական, ինչպես նաև «քվեարկության իրավունքի վկայականը»:

Հոդված 21. Ընտրողների ցուցակի մեջ անձտություն լինելու մասին (ցուցակի մեջ չժամցնելը, ցուցակից հանելը, աղքանվան, անվան, հայրանվան աղայակառումը, ընտրական իրավունքներից դրկված անձերի սիսալ կերպով ցուցակի մեջ մտցնելը) հայտարարությունը տրվում և աշխատավորների դեպուտատների այն Խորհրդին, զորը հրապարակել և ցուցակը:

Հոդված 22. Աշխատավորների դեպուտատների Խորհրդի գործադիր կոմիտեն պարտավոր և յերեք որվա ընթացքում քննության առնել ընտրողների ցուցակի մեջ անձտություն լինելու վերաբերյալ յուրաքանչյուր հայտարարություն:

Հոդված 23. Ընտրողների ցուցակի մեջ անձտություն լինելու վերաբերյալ հայտարարությունը քննելուց հետո աշխատավորների դեպուտատների Խորհրդի գործադիր կոմիտեն պարտավոր և կամ անհրաժեշտ ուղղումներ մտցնել ընտրողների ցուցակի մեջ, կամ հայտարարովին դրախորտեղեկանք տալ՝ նրա հայտարարությունը մերժելու պատճառների մասին. աշխատավորների դեպուտատների Խորհրդի վորոշմանը համաձայն չինելու դեպքում հայտարարողը կարող և բողոք ներկայացնել ֆողովրդական դատարանին:

Հոդված 24. Ժողովրդական դատարանը պարտավոր և յերեք որվա ընթացքում դատարան դռնբաց նիստում, հայտարարովի և Խորհրդի ներկայացուցչի ներկայացնելու ժամանակամբ, քննության առնել ցուցակի մեջ անձտություն լինելու վերաբերյալ բողոքը և իր վորոշումը անհապաղ հայտնել ինչպես հայտարարովին, նույնպես և Խորհրդին: Ժողովրդական դատարանի վորոշումը վերջնական է:

Գ 1. Ո Ւ Խ III

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ
ԽՈՐՀՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՈԿՐՈՒԳՆԵՐԸ ՅԵՎ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 25. Աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհությունների դեպուտատների ընտրության ընտրական ոկրուգները կազմում են աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհությունները:

Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 116-րդ հոդվածի հիման վրա ընտրական ոկրուգները կազմվում են հետեւյալ նորմաներով.

25 Հաղար հոգուց ավելի բնակչություն ունեցող շրջանային—բնակչության յուրաքանչյուր 1000 հոգուն մեկ ընտրական ոկրուգ, սակայն 60 ոկրուգից վոչ ավելի.

մինչև 25.000 բնակչություն ունեցող շրջանում կազմվում և 25 ընտրական ոկրուգ.

Հոդված 26. Աշխատավորների դեպուտատների շրջանային խորհությունների ընտրությունների ընտրական ոկրուգ-

ների ցուցակները հրապարակում են աշխատավորների դեպուտատների և նորհուրդների շրջանային գործադիր կոմիտեները վոչ ուշ, քան ընտրություններից 55 որ առաջ:

Հոդված 27. Աշխատավորների դեպուտատների շրջանային նորհուրդների ընտրությունների համար յուրաքանչյուր շրջանում ստեղծվում ե Շրջանային ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 28. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են Հայկական ԽՍՀ Գերազույն Խորհրդի Նախագահության կողմից՝ նախագահի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի և 4—6 անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 55 որ առաջ:

Հոդված 29. Շրջանային ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) հսկում է, վոր շրջանի տերիստորիայում շրջանային Խորհրդի ընտրությունների ընթացքում անշեղ կատարվի ընտրությունների ներկա Կանոնադրությունը,

բ) քննության և առնում աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհրդի ընտրությունների ընտրական հանձնաժողովների սխալ գործողությունների վերաբերյալ գտնվածառնությունը,

գ) հսկում է ընտրողների ցուցակները ժամանակին կազմելուն և բոլոր ընտրողներին այլ մասին իրազեկ դարձնելուն,

դ) հսկում է, վոր աշխատավորների դեպուտատների Խորհուրդների համագուտասիան գործադիր կոմիտեները ընտրական տեղամասերը ժամանակին կազմակերպին, և ըստ շրջանի սահմանում ե ընտրական տեղամասերի հերթական համարները.

յի) պատրաստում է աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհուրդների ընտրությունների ընտրական բյուլետենները Հայկական ԽՍՀ Գերազույն Խորհրդի Նախագահության սահմանած ձևով,

զ) ցուցակադրում է աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհրդի դեպուտատների սահմանավաճական ընտրական բյուլետենների վերաբերյալ գործադրությունը:

ե) աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խոր-

հրդի մանդատային հանձնաժողովին և հանձնում ընտրությունների վերաբերյալ գործադրությունը:

Հոդված 30. Աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհրդի ընտրությունների յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուգում ստեղծվում է Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 31. Աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհուրդների ընտրությունների ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհրդի գործադիր կոմիտեյի կողմից՝ նախագահի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի և 2—4 անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 50 որ առաջ:

Հոդված 32. Աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհրդի ընտրությունների ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) ցուցակադրում է աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհրդի դեպուտատների այն թեկնածուներին, վորոնք ստացագումել են Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության և ընտրությունների ներկա Կանոնադրության պահանջների պահպանամամբ.

բ) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին մատակարարում է սահմանված ձեռի ընտրական բյուլետենները.

դ) վորոշում է ընտրությունների արդյունքներն ոկրուգում.

բ) դեպուտատ ընտրվածին վկայական և տակտ ընտրվելու մասին.

յի) Շրջանային ընտրական հանձնաժողովին և ներկայացնում ընտրությունների վերաբերյալ գործադրությունը:

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՅԵՎ
ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ-ՌԱՅՈՒՆԱԿԱՆ ԽՈՐՃՈՒԹՅՈՒՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՈԿՐՈՒԳՆԵՐԸ ՅԵՎ
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՉՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 33. Աշխատավորների գեպուտատների քաղա-
քային և քաղաքային-ուայոնական Խորհուրդների ընտրու-
թյունների ընտրական ոկրուգների կազմում և համապատաս-
խանորդն՝ աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային և
քաղաքային-ուայոնական Խորհուրդը:

Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 116-րդ հոդվածի
հիման վրա ընտրական ոկրուգները կազմվում են հետեւյալ
նորմաներով՝

12 հազարից մինչև 100 հազար բնակչություն ունեցող
քաղաքներում—բնակչության յուրաքանչյուր 350 հոգուն
մեկ ընտրական ոկրուգ.

մինչև 12 հազար բնակչություն ունեցող քաղաքներում
կազմվում ե 35 ընտրական ոկրուգ.

Յերեան քաղաքում բնակչության յուրաքանչյուր 600
հոգուն մեկ ընտրական ոկրուգ.

20 հազարից ավելի բնակչություն ունեցող քաղաքային
ուայոններում բնակչության յուրաքանչյուր 500 հոգուն հա-
մար կազմվում ե մեկ ընտրական ոկրուգ, սակայն 250 ընտ-
րական ոկրուգից վոչ ավելի.

մինչև 20 հազար բնակչություն ունեցող քաղաքային
ուայոններում կազմվում ե 35 ընտրական ոկրուգ:

Հոդված 34. Աշխատավորների գեպուտատների քաղա-
քային և քաղաքային-ուայոնական Խորհուրդների ընտրու-
թյունների ընտրական ոկրուգների ցուցակները հրապարա-
կում ե աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային, քա-
ղաքային-ուայոնական Խորհրդի գործադրի կոմիտեն վոչ
ուշ, քան ընտրություններից 55 որ առաջ:

Հոդված 35. Յուրաքանչյուր քաղաքում և քաղաքային
ուայոնում ստեղծվում ե աշխատավորների գեպուտատների
քաղաքային, քաղաքային-ուայոնական Խորհրդի ընտրու-

թյունների Քաղաքային և Ուայոնական ընտրական հանձնա-
ժողով:

Հոդված 36. Քաղաքային և Քաղաքային-ուայոնական
ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավոր-
ների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերու-
թյունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են—Քա-
ղաքային ընտրական հանձնաժողովը հանրապետությանը
յենթարկված քաղաքներում՝ Հայկական ԽՍՀ Գերազույն
Խորհրդի Նախագահության կողմից, ըրջաններին յենթա-
կա քաղաքներում՝ աշխատավորների գեպուտատների
շրջանային Խորհրդի կողմից։ Ուայոնական ընտրական հանձ-
նաժողովը քաղաքներում՝ աշխատավորների գեպուտատնե-
րի քաղաքային Խորհրդի կողմից—նախագահի, նախագահի
տեղակալի, քարտուղարի և 6—10 անդամի կազմով, վոչ
ուշ, քան ընտրություններից 55 որ առաջ։

Հոդված 37. Քաղաքային, Քաղաքային-ուայոնական
ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) Հսկում ե, վոր քաղաքի և ուայոնի տերիտորիայում
քաղաքային, քաղաքային-ուայոնական Խորհրդի ընտրու-
թյունների ընթացքում ընտրությունների ներկա կանոնա-
դրությունն անշեղ կատարի.

բ) քննում է աշխատավորների գեպուտատների քաղա-
քային, քաղաքային-ուայոնական Խորհրդի ընտրություննե-
րի ընտրական հանձնաժողովների սխալ գործողությունների
վերաբերյալ գանդատները.

գ) Հսկում է ընտրական ցուցակները ժամանակին կադ-
մելուն և բոլոր ընտրողներին այդ մասին իրազեկ դարձնե-
լուն.

դ) Հսկում ե, վոր աշխատավորների գեպուտատների
Խորհրդի համապատասխան գործադրի կոմիտեն ընտրական
տեղամասները ժամանակին կազմակերպի, և ըստ ուայոնի
ուահմանում ե ընտրական տեղամասների Հերթական համար-
ները.

յե) պատրաստում է աշխատավորների գեպուտատների
քաղաքային, քաղաքային-ուայոնական Խորհրդի ընտրու-
թյունների ընտրական յուղետենները Հայկական ԽՍՀ Գե-
րազույն Խորհրդի Նախագահության սահմանած ձևով.

դ) ցուցակագրում և աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային, քաղաքային-ռայոնական Խորհրդի գեպուտատ ընտրվածներին.

Ե) աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային, քաղաքային-ռայոնական Խորհրդի մանդատային հանձնաժողովին և հանձնում ընտրությունների վերաբերյալ դորժավարությունը:

Հոդված 38. Աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային, քաղաքային-ռայոնական Խորհրդի ընտրությունների յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուզում ստեղծվում և Ռէ-ըսուլային ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 39. Աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային, քաղաքային-ռայոնական Խորհրդի ընտրությունների ոկրուզային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային, քաղաքային-ռայոնական Խորհրդի դորժադիր կոմիտեյի կողմից՝ նախագահի, նախադատի, տեղակալի, քարտուզարի և 2—4 անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 50 որ առաջ:

Հոդված 40. Աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային, քաղաքային-ռայոնական Խորհրդի ընտրությունների ոկրուզային ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) ցուցակագրում և աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային, քաղաքային-ռայոնական Խորհրդի գեպուտատների այն թեկնածուներին, վորոնք առաջադրվել են Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության և ընտրությունների ներկա կանոնադրության պահանջների պահպանմամբ.

բ) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին մատակարարում և սահմանված ձևի ընտրական բյութետեն-ները.

դ) վորոշում և ընտրությունների արդյունքներն ոկրուզում.

դ) գեպուտատ ընտրվածին վեհայական և տալիս ընտրը-վելու մասին.

յի) Քաղաքային, Քաղաքային-ռայոնական ընտրական

հանձնաժողովին և հանձնում ընտրությունների վերաբե-րյալ դորժավարությունը:

Գ Լ Ո Ւ Խ Վ

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՅԵՎ
ԱՎԱՆԱՑԻՆ ԽՈՐՀՈՒԹՅՈՒՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՈԿՐՈՒԳՆԵՐԸ ՅԵՎ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

Հոդված 41. Աշխատավորների գեպուտատների գյու-ղական և ավանային Խորհուրդների ընտրությունների ընտրական ոկրուզները կազմում են աշխատավորների գե-պուտատների գյուղական և ավանային Խորհուրդները:

Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 116-րդ հոդվածի հիման վրա ընտրական ոկրուզները կազմվում են հետեւյալ նորմաներով.

1000 հոգուց ավելի բնակչություն ունեցող գյուղական և ավանային Խորհուրդների տերիտորիայում բնակչության յուրաքանչյուր 100 հոգու համար կազմվում ե մեկ ընտրա-կան ոկրուզ, սակայն 25 ոկրուզից վոչ ավելի. մինչև 1000 հոգի բնակչություն ունեցող գյուղերում և ավաններում կազմվում ե 9 ընտրական ոկրուզ:

Հոդված 42. Աշխատավորների գեպուտատների գյու-ղական և ավանային Խորհուրդների ընտրությունների ընտրական ոկրուզների ցուցակները հրապարակում են աշխատավորների գեպուտատների գյուղական և ավանային Խորհուրդների դորժադիր կոմիտեները վոչ ուշ, քան ընտրություններից 55 որ առաջ:

Հոդված 43. Յուրաքանչյուր գյուղինորդագում և ավա-նում ստեղծվում և աշխատավորների գեպուտատների գյու-ղական, ավանային Խորհրդի ընտրությունների Գյուղա-կան, Ավանային ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 44. Գյուղական ու Ավանային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասա-րակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են աշխատավորների գեպուտատների ըրջանային Խորհրդների կողմից՝ նախա-

գահեր, նախադահի տեղակալի, քարտուղարի և 2—4 անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 55 որ առաջ:

Հոդված 45. Գյուղական, Ավանային ընտրական հանձնաժողովը՝

ա) հսկում է, վոր գյուղիորհրդի տերիտորիայում գյուղական, ավանային Խորհրդի ընտրությունների ընթացքում ընտրությունների ներկա կանոնադրությունն անշեղ կատարվի.

բ) քննության ե առնում աշխատավորների գեպուտատաների գյուղական, ավանային Խորհրդի ընտրությունների ընտրական հանձնաժողովների սխալ դործությունների վերաբերյալ գանդատաները.

գ) պատրաստում ե աշխատավորների դեպուտատաների գյուղական, ավանային Խորհրդի ընտրությունների ընտրական բյուլետենները Հայկական ԽՍՀ Գերադույն Խորհրդի Նախադահության սահմանած ձևով և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին մատակարարում ե ընտրական բյուլետենները.

դ) ցուցակադրում ե աշխատավորների դեպուտատաների գյուղական, ավանային Խորհրդի դեպուտատ ընտրվածներին.

յԵ) աշխատավորների դեպուտատաների գյուղական, ավանային Խորհրդի մանդատային հանձնաժողովին և հանձնում ընտրությունների վերաբերյալ դործավարությունը:

Հոդված 46. Աշխատավորների դեպուտատաների գյուղական, ավանային Խորհրդի ընտրությունների յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուգում ստեղծվում ե աշխատավորների դեպուտատների գյուղական, ավանային Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողով:

Հոդված 47. Աշխատավորների դեպուտատաների գյուղական, ավանային Խորհուրդների ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացնուցիչներից և հաստատվում են աշխատավորների գեպուտատաների գյուղական, ավանային Խորհրդի կողմից՝ նախադահի, նախադահի տեղակալի,

քարտուղարի և մեկ անդամի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 50 որ առաջ:

Հոդված 48. Աշխատավորների գեպուտատաների գյուղական, ավանային Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովից՝

ա) ցուցակադրում ե աշխատավորների գեպուտատաների գյուղական, ավանային Խորհրդի այն թեկնածուներին, վորոնք առաջարկվել են Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության և ընտրությունների ներկա կանոնադրության պահանջների պահպանմաբ.

բ) վորոնքում ե ընտրությունների արդյունքներն ոկրուգում.

գ) դեպուտատ ընտրվածին մկայական և տալիս ընտրվելու մասին.

դ) Գյուղական, Ավանային ընտրական հանձնաժողովին և ներկայացնում ընտրությունների վերաբերյալ գործադրությունը:

Գ Լ Ռ Ա Կ Ա Ն ՏԵՂԱՄԱՍԵՐԸ ՅԵՎ ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԼՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՂՎՆԵՐԸ

Հոդված 49. Ընտրական բյուլետեններն ընդունելու և ձայները հաշվելու համար քաղաքների, ավանների և գյուղական խորհուրդների տերիտորիաները բաժանվում են ընտրական տեղամասերի, վորոնք ընդհանուր են աշխատավորների դեպուտատների Խորհրդների ըրջանային, քաղաքյին, գյուղական և այլանային ընտրությունների համար:

Հոդված 50. Ընտրական տեղամասերը կազմում են՝ քաղաքներում՝ աշխատավորների դեպուտատների քաղաքյին Խորհրդները, ույոյնական բաժանում ունեցող քաղաքներում՝ աշխատավորների գեպուտատների ույոյնական Խորհրդները, գյուղական վայրերում՝ աշխատավորների գեպուտատների ըրջանային Խորհրդները:

Հոդված 51. Ընտրական տեղամասերը կազմվում են վոչ ուշ, քան ընտրություններից 50 որ առաջ:

Հոդված 52. 2000-ից վոչ ավելի բնակչությունունեցող

գյուղիստորհրդի՝ տերիտորիան, վորպես կանոն, կազմում է մեկ ընտրական տեղամաս։ յուրաքանչյուր դյուլում, վորն ունի 500-ից սկսած, բայց 2000-ից վոչ ավելի բնակիչ, կազմակերպվում ե առանձին ընտրական տեղամաս։

2000-ից ավելի բնակիչ ունեցող գյուղասորհրդի և գյուղական բնակավայրի տերիտորիան ընտրական տեղամասերի յերաժանվում այն հաշվով, վոր մեկ ընտրական տեղամասին ընկնի 1500-ից մինչև 2500 հոգի բնակչություն։

500-ից պակաս, բայց 300 հոգուց վոչ քիչ բնակչություն ունեցող գյուղերում կամ դյուղախմբերում, յեթե նրանց հեռավորությունը ընտրական տեղամասի կենտրոնից 10 կիլոմետրից ավելի յէ, կարող են կազմվել առանձին ընտրական տեղամասեր։

Այն շրջաններում, վորտեղ գերակշռում են մանր բնակավայրերը, թույլատրվում ե կազմակերպել 300-ից պակաս, բայց 50-ից վոչ քիչ բնակչություն ունեցող ընտրական տեղամասեր։

Հոդված 53. 2000-ից ավելի բնակչություն ունեցող քաղաքները և ավանները ընտրական տեղամասերի յեն բաժանվում այն հաշվով, վոր մեկ ընտրական տեղամասին ընկնի 1500-ից մինչև 2500 հոգի բնակչություն։

Հոդված 54. Զինվորական մասերը և զորական միավորումները կազմում են առանձին ընտրական տեղամասեր 50-ից վոչ պակաս և 1500-ից վոչ ավելի ընտրողներով։

Հոդված 55. 50 հոգուց վոչ պակաս ընտրողներ ունեցող հիվանդանոցներին, ծննդատներին, սանատորիֆաններին և հաշմանդամներին տներին կից կազմվում են առանձին ընտրական տեղամասեր։

Մի քանի կորպուսից բաղկացած հիվանդանոցներում թույլատրվում ե առանձին կորպուսներին կից կազմել ընտրական տեղամասեր, յեթե նրանցից յուրաքանչյուրում կան 50 հոգուց վոչ պակաս ընտրողներ։

Հիվանդանոցներում և այլ բուժհիմնարկներում, վորտեղ առանձին ընտրական տեղամասեր չեն կազմակերպվում, թույլատրվում ե ընտրական բուլետներն ընդունել հենց հիվանդանոցներում և բուժհիմնարկներում՝ ընտրական հանձնաժողովների առանձնացված անդամների կող-

մից։ Այլպիսի դեպքերում հիվանդանոցներին արվում են առանձին ընտրական քվեատութեր։

Հոդված 56. Յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասում ստեղծվում ե Տեղամասային ընտրական հանձնաժողով, վորն ընդհանուր է աշխատավորների դեպուտատների շրջանային, քաղաքային, գյուղական և ավանային Խորհուրդների ընտրությունների համար։

Հոդված 57. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են աշխատավորների հատարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների ներկայացուցիչներից և հաստատվում են՝ քաղաքներում՝ աշխատավորների դեպուտատների քաղաքային Խորհուրդների կողմից, իսկ ույոնական բաժանում ունեցող քաղաքներում՝ աշխատավորների դեպուտատների սայօնական Խորհուրդների կողմից՝ գյուղական վայրերում՝ աշխատավորների դեպուտատների շրջանային Խորհուրդների կողմից՝ նախագահի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի և 6—10 անադմի կազմով, վոչ ուշ, քան ընտրություններից 45 որ առաջ։

Հոդված 58. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը՝
ա) ընդունում ե ընտրական տեղամասի ընտրական բյուլետնները։

բ) հաշվում է աշխատավորների դեպուտատների շրջանային, քաղաքային, գյուղական և ավանային Խորհրդի դեպուտատության յուրաքանչյուր թեկնածուի ստացած ձայնները։

շ) հանձնում է քվեարկության արձանագրությունը համապատասխան Ակրուգային ընտրական հանձնաժողովին, իսկ ամբողջ գործակարությունը՝ աշխատավորների դեպուտատների քաղաքային կամ շրջանային Խորհրդին։

Գ 1. Ա Բ Խ Խ VII

ԴԵՊՈՒՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ ԱՌԱՋԱԴՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

Հոդված 59. Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 117-րդ հոդվածի հիման վրա ընտրությունների ժամանակ թեկնածուներն առաջադրվում են ըստ ընտրական ոկրուգների։

Աշխատավորների գեպուտատաների ըրջանային, քաղաքային, զյուղական և ավանային Խորհուրդների թեկնածուներ առաջարկելու իրավունքն ապահովվում է աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների, կոմունիստական կուսակցական կազմակերպությունների, արհեստակցական միությունների, կոոպերատիվների, յերթասարդական կազմակերպությունների, կուլտուրական ընկերությունների և որենքով սահմանված կարգով գրանցված այլ կազմակերպությունների համար:

Հոդված 60. Թեկնածուներ առաջադրելու իրավունքն իրականացնում են ինչպես աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների ու ընկերությունների հանրապետական որդանները, այնպես ել նրանց ըրջանային որդանները, նմանապես և բանվորների ու ծառայողների ընդհանուր ժողովները՝ ձեռնարկություններում և հիմնարկություններում, կարմիր-բանակայիններինը՝ զորամասներում, ինչպես և զյուղացիների ընդհանուր ժողովները՝ կոլտնտեսություններում, խորհանուեաությունների բանվորներինն ու ծառայողներինը՝ խորհանուեաություններում:

Հոդված 61. Դեպուտատատության թեկնածուները չեն կարող Ոկրուգային, ինչպես նաև Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամ լինել այն ոկրուգում, վորտեղ նրանք առաջարկված են վորպես գեպուտատության թեկնածու:

Հոդված 62. Վոչուց, քան ընտրություններից 35 որ առաջ աշխատավորների այն բոլոր հասարակական կազմակերպությունները կամ ընկերությունները, վորոնք աշխատավորների գեպուտատունների ըրջանային Խորհուրդների գեպուտատության թեկնածուներ են առաջադրել, պարտավոր են գեպուտատության թեկնածուներին ընտրական հանձնաժողովներին ընտրական հանձնաժողովում:

Հոդված 63. Վոչուց, քան ընտրություններից 20 որ առաջ աշխատավորների այն բոլոր հասարակական կազմակերպությունները կամ ընկերությունները, վորոնք աշխատավորների գեպուտատունների քաղաքային Խորհուրդների, քաղաքային-ուայոնական Խորհուրդների, զյուղական և ափանային Խորհուրդների գեպուտատության թեկնածու-

ներ են առաջադրել, պարտավոր են գեպուտատության թեկնածուներին զրանցել համապատասխան Ոկրուդաշին ընարական հանձնաժողովում:

Հոդված 64. Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովները պարտավոր են զրանցել գեպուտատության այն բոլոր թեկնածուներին, վորոնց առաջադրել են աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունները և ընկերությունները, պահպաններով Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության և ընտրությունների ներկա կանոնադրության պահանջները:

Հոդված 65. Աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունը կամ ընկերությունը, վոր գեպուտատության թեկնածուներ և առաջադրել, պարտավոր ե համապատասխան Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովին ներկայացնել հետեւյալ փաստաթղթերը:

ա) գեպուտատության թեկնածու առաջադրող ժողովի կամ նիստի արձանադրությունը, վորը պետք ե սոսորակած մինեն նախադահության անդամները և վորտեղ մատնանըշված պետք ե լինի նրանց տարիքը, բնակավայրը, թեկնածու առաջադրող կազմակերպության անունը, մատնանըշված պետք ե լինի գեպուտատության թեկնածու առաջադրող ժողովի կամ նիստի անդամները, ժամանակը և ժողովին մասնակցողների թիվը, ընդգործում արձանադրության մեջ պետք ե մատնանըշված լինի գեպուտատության թեկնածուի ազգանունը, անունը և հայրանունը, նրա տարիքը, բնակավայրը, կուսակցականությունը, զրագունքը:

բ) գեպուտատության թեկնածուի հայտարարությունն այն մասին, վոր ինքը համաձայն և յեղել քիմարկվելու իրեն առաջադրող կազմակերպության կողմից տվյալ ընտրական ոկրուգում:

Հոդված 66. Աշխատավորների գեպուտատուների Խորհրդի գեպուտատության թեկնածուն կարող ե միենույն Խորհրդի համար քիմարկվել միայն մեկ ոկրուգում:

Հոդված 67. Աշխատավորների գեպուտատուների ըրջանային, քաղաքային, քաղաքային-ուայոնական, զյուղական և ափանային Խորհրդի ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի հրաժարումը գեպուտատության

թեկնածուին դրանցելուց՝ կարող է բողոքարկվել յերկու որվա ընթացքում համապատասխան շրջանային, քաղաքացին, քաղաքային-ուայոնական, դյուլական և ավանային ընտրական հանձնաժողովում, վորի վճիռը վերջնական է:

Հոդված 68. Աշխատավորների գեպուտատների շրջանային Խորհրդի գեպուտատության յուրաքանչյուր դրանցված թեկնածուի ազգանունը, անունը, հայրանունը, տարեթը, զբաղմունքը, կուսակցականությունը և թեկնածուին առաջադրող հասարակական կազմակերպության անունը համապատասխանորեն Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովը հրապարակում է վոչ ուշ, քան ընտրություններից 30 որ առաջ:

Աշխատավորների գեպուտատների քաղաքային, քաղաքային-ուայոնական, դյուլական և ավանային Խորհուրդների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովների դրանցած գեպուտատության թեկնածուների վերաբերյալ տվյալները համապատասխան Քաղաքային, Քաղաքային-ուայոնական, Դյուլական և Ավանային ընտրական հանձնաժողովը հրապարակում է վոչ ուշ, քան ընտրություններից 15 որ առաջ:

Հոդված 69. Աշխատավորների գեպուտատների Խորհուրդների գեպուտատության բոլոր դրանցված թեկնածուները պետք է անպայման մտցվին ընտրական բյուլետենների մեջ:

Հոդված 70. Աշխատավորների գեպուտատների շրջանային, քաղաքային և քաղաքային-ուայոնական Խորհուրդների ընտրությունների Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովները, ինչպես նաև Գյուղական և Ավանային ընտրական հանձնաժողովները, պարտավոր են բոլոր Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին ուղարկել ընտրական բյուլետենները վոչ ուշ, քան ընտրություններից 10 որ առաջ:

Հոդված 71. Ընտրական բյուլետենները տպագրվում են համապատասխան ընտրական ոկրուգի բնակչության լեզվով:

Հոդված 72. Ընտրական բյուլետենները տպագրվում են Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի Նախագահության

սահմանած ձևով և այնպիսի քանակությամբ, վոր բարու ընտրողներին ապահովի ընտրական բյուլետեններով:

Հոդված 73. Յուրաքանչյուր կազմակերպությանը, վոր առաջադրել է համապատասխան ընտրական հանձնաժողոված դրանցված թեկնածու, ինչպես և Հայկական ԽՍՀ յուրաքանչյուր քաղաքացու, իրավունք է ապահովվում՝ անարդել աղիսացիա մղելու այդ թեկնածուի ոգտին ժողովներում, մամուլում և այլ յեղանակներով, համաձայն Հայկական ԽՍՀ Սահմանադրության 100-րդ Հոդվածի:

Գ 1. Ա Կ Խ VIII

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՐԾ

Հոդված 74. Աշխատավորների գեպուտատների Արքանային, քաղաքային, քաղաքային-ուայոնական, դյուլական ու ավանային Խորհուրդների ընտրությունները կատարվում են մեկ որիվ ընթացքում, վորն ընդհանուր է Հայկական ԽՍՀ համար:

Հոդված 75. Ընտրությունների որը սահմանում է Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի Նախագահությունը վոչ ուշ, քան ընտրությունների ժամկետից 2 ամիս առաջ: Ընտրությունները կատարվում են վոչ աշխատանքային որ:

Հոդված 76. Ընտրություններին նախորդող վերջին 15 օրվա ընթացքում ամեն որ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը հրապարակման կամ վորեն այլ միջոցով ընտրողներին լայնորեն հաղորդում է ընտրությունների որից և ընտրությունների տեղի մասին:

Գ 1. Ա Կ Խ IX

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԴԱԼ

Հոդված 77. Ընտրուղներն իրենց ձայները տալիս են ընտրությունների որը, առավոտյան ժամը 6-ից մինչև դեշերվա ժամը 12-ը տեղական ժամանակով:

Հոդված 78. Ընտրությունների որը առավոտյան ժամը 6-ին Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների ներկայությամբ ստուգում է քվեատուիերը և ընտրողների սահմանված ձևով կազմված

շուշակի առկայությունը, վորից հետո փակում ու հահճախաժողովի կնիքով կնքում և քվեասութերը և ընտրողներին հրավիրում և անցնել քվեարկության:

Կնիքների ու քվեասութերի նմուշները սահմանում է Հայկական ԽՍՀ Գերազույն Խորհրդի Նախագահությունը:

Հոդված 79. Յուրաքանչյուր ընարող քվեարկում ե անձամբ, այդ նպատակով ներկայանալով քվեարկության համար հատկացված շենքը, ըստվարում ընտրողներն իրենց ձայները տալիս են՝ ընտրական բյուլետեններն ընտրական քվեասութի մեջ զցելով:

Հոդված 80. Ընտրությունների շենքում բյուլետենները լրացնելու համար առանձնացվում է հատուկ սենյակ, վորտեղ քվեարկության ժամանակ արգելվում է, քվեարկողներից բացի, վորեւ մեկի, այդ թվում նաև Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ներկայությունը. բյուլետենները լրացնելու համար սենյակը միաժամանակ միքանի ընտրող թողնելիս այդ սենյակում պետք է սարքել միջնորդներ կամ շիրմաներ՝ միաժամանակ ներս թողնվող ընտրողների թվի համեմատ:

Հոդված 81. Ընտրական շենքը յեկած ընտրողը Տեղամասային հանձնաժողովի քարտողարին կամ անդամին ներկայացնում է կամ անձնադիրը, կամ կոլտնտեսային գրքույկը, կամ արհմիութենական տօմսը, կամ վորեւ անձնական վկայական և ընտրողների ցուցակով ստուգվելուց ու ընտրողների ցուցակում նշվելուց հետո ստանում ե սահմանված ձեի ընտրական բյուլետեն:

Հոդված 82. Այն անձերի համար, վորոնք ընտրությունների շենքն են ներկայուցել «քվեարկության իրավունքը վկայականով», համաձայն ընտրությունների ներկա կանոնադրության 20-րդ Հոդվածի, Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը կազմում է հատուկ ցուցակ, վորը կցվում է ընտրողների ցուցակին:

Հոդված 83. Ընտրական բյուլետենները լրացնելու համար հատկացված սենյակում ընտրողը յուրաքանչյուր ընտրական բյուլետենում թողնում է այն թեկնածուի աղջունը, վորին ձայն և տալիս ինքը, չնշելով մյուսներինը. զրանից հետո ընտրողն անցնում է այն սենյակը, վորեղ

դաշնություն և Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը, և ընտրական բյուլետենները դցում և քվեատութի մեջ:

Հոդված 84. Այն ընտրողները, վորոնք անդրագիտության կամ վորեւ Փիզիկական թերության պատճառով հարավորություն չունեն ինքնուրույն կերպով լրացնելու ընտրական բյուլետենները, իրավունք ունեն ընտրական բյուլետենների լրացման սենյակը հարպիրել վորեւ այլ ընտրողի ընտրական բյուլետենները լրացնելու համար:

Հոդված 85. Քվեարկության ժամանակ ընտրական շենքում ընտրական ազիտացիս չի թույլատրվում:

Հոդված 86. Ընտրական շենքի կարգագահության պատասխանակալությունը կրում է Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, և նրա կարգադրությունները բոլոր ներկա գտնվողների համար պարտադիր են:

Հոդված 87. Ընտրությունների որքա դիշերը ժամը 12-ին Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը քվեարկությունը հայտարարում է ավարտված, և հանձնաժողովը սկսում է բանալ քվեատութերը:

Գ Լ Ո Ւ Խ Տ

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Հոդված 88. Այն շենքում, վորտեղ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը հաշվում է ձայները, ձայները հաշվելու ժամանակ ներկա կտոնվելու իրավունք ունեն աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների և ընկերությունների՝ դրա համար հատկապես լիազորված ներկայացուցիչները:

Հոդված 89. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը բացելով քվեատութիւնը, բյուլետենները հաշվում ե ըստ ոկտուների, արված բյուլետենների թիվը համեմատում է քվեարկությանը մասնակցած անձերի թվի հետ (բյուլետեններն ստանալին)՝ ընտրողների ցուցակում կատարած նշումների հիման վրա) և ստուգման արգյունքները մտցնում ե քվեարկության արձանադրության մեջ՝ ըստ յուրաքանչյուր ընտրական ոկրութիւնի:

Հոդված 90. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը

նախադահը տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովի բուլոր անդամների ներկայությամբ հրապարակում և քվեարկության արդյունքներն ըստ յուրաքանչյուր բյուլետենի:

Հոդված 91. Վավերական չեն Համարվում այն բյուլետենները, վրունց մեջ քվեարկության ժամանակ թողնված ե մեկից ավելի թեկնածու, ինչպես և չսահմանված նմուշի ու գույնի բյուլետենները:

Հոդված 92. Ընտրական բյուլետենների վավերական լինելու վերաբերյալ տարակուսանք ծագելու դեպքում հարցը լուծում և Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովը՝ քվեարկության միջոցով, և այդ մասին նշվում և արձանագրության մեջ:

Հոդված 93. Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովը Հայկական ԽՍՀ Գերագույն Խորհրդի Նախագահության սահմանած ձևով յուրաքանչյուր ընտրական ոկրուգի համար կազմում և քվեարկության արձանագրություն՝ յերկու որինակից, վոր ստորագրում են Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովի բոլոր անդամները, այդ թվում՝ անդաման նախադահն ու քարտուղարը:

Հոդված 94. Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովի քվեարկության արձանագրության մեջ պետք է նշված լինի՝

ա) քվեարկությունն սկսվելու և վերջանալու ժամանակը.

բ) ընտրողների թիվն ըստ ընտրական տեղամասի և ըստ ոկրուգների.

գ) ընտրողների ցուցակով ձայն տված ընտրողների թիվը.

դ) «Քվեարկության իրավունքի վկայականներով» ձայն տված ընտրողների թիվը.

յե) տրված բյուլետենների թիվն ըստ ընտրական տեղամասի և ըստ ոկրուգի.

յղ) Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովին տրված հայտարարությունների և բողոքների հակիրճ բովանդակությունը և Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովի ընդունած վորոշումները.

ե) քվեարկության արդյունքներն ըստ յուրաքանչյուր թեկնածուի:

Հոդված 95. Զայների հաշվումը վերջացնելուց և քվեարկության արձանագրությունը կազմելուց հետո տեղամասային Հանձնաժողովի նախագահը Հանձնաժողովի բուլոր անդամների ներկայությամբ հրապարակում և քվեարկության արդյունքները՝ ըստ յուրաքանչյուր ոկրուգի:

Հոդված 96. Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովի կազմած քվեարկության արձանագրության մի որինակը սուրհանդակի միջոցով, 24 ժամվա ընթացքում, ուղարկվում և համապատասխան Ոկրուգային ընտրական Հանձնաժողովին:

Հոդված 97. Բոլոր ընտրական բյուլետենները (վավերականներն առանձին և անվավեր ճանաչվածներն առանձին) պետք է կնքվին Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովի կնքով, և քվեարկության արձանագրությունների յերկորդ որինակների ու կնքի հետ միասին Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովի նախագահի կողմից պահպանության Հանձնվին քաղաքներում՝ աշխատավորների դեպուտատների քաղաքային Խորհուրդներին, իսկ ուսումնական բաժնում ունեցող քաղաքներում՝ աշխատավորների գեպուտատների ուսումնական Խորհուրդներին, դյուզական վայրերում՝ աշխատավորների գեպուտատների Համապատասխան Խորհրդի կողմից:

Հոդված 98. Աշխատավորների գեպուտատների Խորհրդների վրա պարտականություն և զրգում պահպանելու ընտրական ըյուլետենները մինչև յուրաքանչյուր ոկրուգի դեպուտատների մանդատների հաստատումը աշխատավորների գեպուտատների համապատասխան Խորհրդի կողմից:

Հոդված 99. Աշխատավորների գեպուտատների շրջանային, քաղաքային, քաղաքային-ուսումնական, դյուզական ու աշխատավորների Ոկրուգային ընտրական Հանձնաժողովները վորոշում Են ընտրությունների արդյունքներն ըստ ոկրուգի՝ Տեղամասային ընտրական Հանձնաժողովների ներկայացրած արձանագրությունների հիման վրա:

Հոդված 100. Այս չենքում, վորտեղ Ոկրուգային ընտրական Հանձնաժողովը հաշվում և ձայները, ձայները հաշ-

վելիս ներկա գտնվելու իրավունք ունեն աշխատավորների հասարակական կազմակերպությունների և ընկերությունների՝ դրա համար հատկապես լիազորված ներկայացուցիչները, ինչպես և մամուլի ներկայացուցիչները:

Հոդված 101. Ակրուգային ընտրական հանձնաժողովը կազմում է Հայկական ԽՍՀ Գերազույն Խորհրդի նախադասության սահմանած ձեւի քվեարկության արձանագրություն՝ յերկու որինակից, վորը ստորագրում են Ակրուգային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամները, վորոնց թվում անդաման նախադասը և քարտուղարը:

Հոդված 102. Ակրուգային ընտրական հանձնաժողովի արձանագրության մեջ պետք է նշված լինի:

ա) ընտրողների ընդհանուր թիվն ըստ ոկրուգի.
բ) քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ընդհանուր թիվը.

գ) դեպուտատության յուրաքանչյուր թեկնածուի ողախն տրված ձայների թիվը.

դ) Ակրուգային ընտրական հանձնաժողովին տրված հայտարարությունների ու բողոքների համառոտ բովանդակությունը և Ակրուգային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած վորոշումները:

Հոդված 103. Աշխատավորների դեպուտատների Խորհուրդների ընտրությունների ընտրական հանձնաժողովների նիստերը համարվում են վավերական, յեթե ներկա յէ լինում հանձնաժողովի ընդհանուր կազմի կեսից ավելին:

Հոդված 104. Ընտրական հանձնաժողովներում բոլոր հարցերը լուծվում են ձայների պարզ մեծամասնությամբ, ձայների հավասարության գեպքում նախադասի ձայնը դերակառություն և տալիս:

Հոդված 105. Ձայների հաշվումը վերջացնելուց վոչ ուշ 24 ժամ՝ հետո Ակրուգային ընտրական հանձնաժողովի նախադասը պարտավոր է կնքված արձանագրությունը սուրհանդակի միջոցով ուղարկել համապատասխան Շրջանային, Քաղաքային, Գյուղական ու Ավանային ընտրական հանձնաժողովին:

Հոդված 106. Աշխատավորների դեպուտատների Խորհրդի դեպուտատության այն թեկնածուն, վորն ստացել է

ձայների բացարձակ մեծամասնություն, այսինքն՝ ոկրուգում արված և վավերական ճանաչված բոլոր ձայների կեսից ավելին, համարվում է ընտրված:

Հոդված 107. Արձանագրությունն ստորագրելուց հետո Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովի նախադասը հարապարակության մեջ է ընտրությունների արդյունքները և դեպուտատության ընտրված թեկնածուին վկայական և տալիս ընտրությունը մասին; Բնարկած լինելու վկայականի ձեւը սահմանում է Հայկական ԽՍՀ Գերազույն Խորհրդի նախադասությունը:

Հոդված 108. Յեթե ոկրուգի թեկնածուներից վոչ մեկը չի ստացել ձայների բացարձակ մեծամասնություն, համապատասխան Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովին այդ մասին առանձին նշում է արձանագրության մեջ և հայտնում է Շրջանային, Քաղաքային-ռայոնական, Գյուղական ու Ավանային ընտրական հանձնաժողովին և միաժամանակ հայտարարում է վերաբերակություն այն յերկու թեկնածուների, վորոնք ձայների առանձիւագույն թիվն են ստացել, ինչպես և նշանակում է վերաբերակության որը, վոչ ուշ, քան ընտրությունների առաջին տուրից յերկու շաբաթ հետո:

Հոդված 109. Յեթե ոկրուգում տրված ձայների թիվը պակաս է տվյալ ոկրուգում քվեարկության իրավունքունցը ընտրողների կեսից, Ոկրուգային ընտրական հանձնաժողովին այդ մասին առանձին նշում է արձանագրության մեջ և անհապաղ հայտնում է համապատասխան Շրջանային, Քաղաքային, Քաղաքային-ռայոնական, Գյուղական ու Ավանային ընտրական հանձնաժողովին, ըստվորում այս գեպքում Շրջանային, Քաղաքային, Քաղաքային-ռայոնական, Գյուղական և Ավանային ընտրական հանձնաժողովը նշանակում է նոր ընտրություն, վոչ ուշ, քան առաջին ընտրությունից յերկու շաբաթ հետո:

Հոդված 110. Դեպուտատության թեկնածուների վերաբերակությունը, ինչպես նաև վոչ-վավերական ճանաչվածների փոխարեն նորերի ընտրությունները կատարվում

Են առաջին ընտրությունների համար կաղմված ընտրողների ցուցակներով և լիովին համապատասխան Խորհուրդների ընտրությունների ներկա կանոնագրությանը:

Գ է Ռ Ե Խ Խ I

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ԵՐԻ
ԽՍՀՄԱՆ ՊԱՏՍԱԽԱՆԱՑՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հոդված 111. Ամեն վոք, ով բանության, խարելու, սպառնալիքի կամ կաշառքի միջոցով արդելք կհանդիսանա Հայկական ԽՍՀ քաղաքացուն իրազործելու Հայկական ԽՍՀ աշխատավորների գեարուատների Խորհուրդների ղեպուտատներ ընտրելու և ընտրվելու իրավունքը, պատժվում և մինչև յերկու տարի ազատազրկումով։

Հոդված 112. Խորհրդի այն պաշտինատար անձը կամ ընտրական հանձնաժողովի անդամը, վոր կեղծել և ընտրական փաստաթղթերը, կամ դիտավորյալ կերպով սխալ հաշվել ձայները—պատժվում և մինչև յերեք տարի ազատազրկումով։

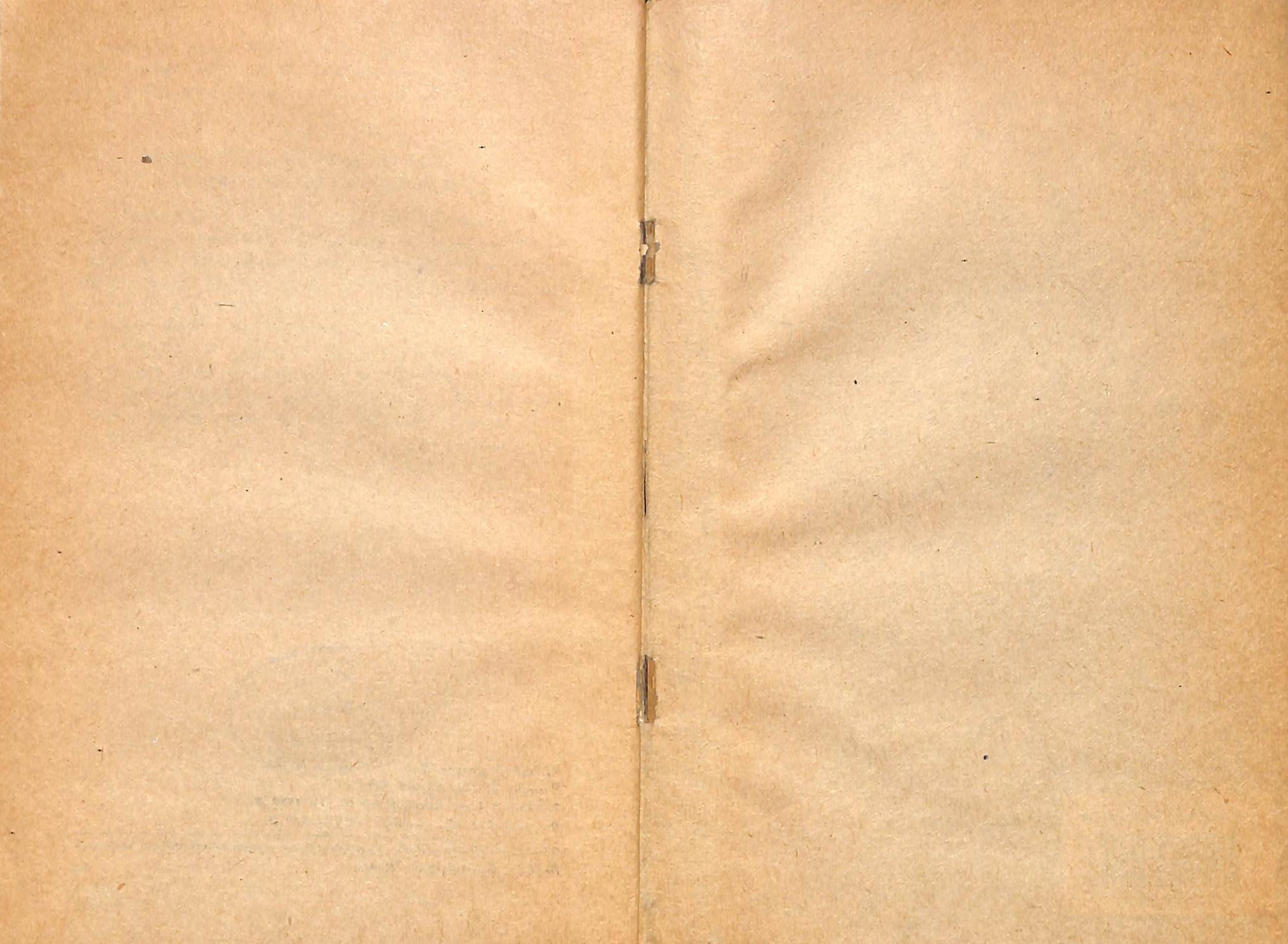
Գլավինար լիազոր Ն Ն. 2876, հրատ Ն 723,

Պատվել Ն 171, տիրաժ 300

Հանձնված և արտադրության 22/VIII 1939 թ.

Սառըագրված հատպազրելու 27/VIII 1939 թ.

Պետհատ—Քաղաքական գրականության հրատարակության ապահան
Յերեան, Ալահազմյան Ն 65

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0195239

ПОЛОЖЕНИЕ

О выборах в районные, городские, сельские
и поселковые Советы депутатов трудящихся
Армянской ССР

Армгиз—Издательство издаёт литературу